

Og så nogle nødvendige betragtninger om undtagelserne og syvpartiaftalen. Jeg har med høj stemmeføring sagt til Venstres ordfører, at det er stærkt belastende, at partier, der dengang gik med i en syvpartiaftale, argumenterer, fører offentlig debat og prøver at præge udviklingen i en retning, som ikke kan føre til andet, end at befolkningen føler, at der er nogle, der vil dreje den en knap, snøre den og på et eller andet tidspunkt bringe den i en situation, hvor den ikke får et frit valg.

Jeg synes også, De Konservative indimellem er med på den linje.

Edinburgh-undtagelserne er dansk politik. Venstre og De Konservative har skrevet under på det nationale kompromis. Der stod også, at det var en ny og langsigtet dansk EU-politik. Det burde forpligte de to partier mere, end det tilsyneladende gør.

Men all right, det ved vi så, når vi fra SF's side går til forhandlinger med regeringen.

Når det gælder medlemmerne af regeringen, har oplevelsen været af en noget anden type. Egentlig kunne jeg godt efterlyse at få et lidt gladere smil fra nogle på regeringsbænkene, når det handler om undtagelserne. Men man oplever det jo aldrig, heller ikke, at det er helt åbenbart, at det danske nej til Maastricht-Traktaten og det, at vi netop fik sat Edinburgh-Afgørelsen på skinner, fik sat en helt ny bølge af debat i gang – ikke bare i Danmark, men i resten af Europa.

Hvorfor ikke lidt stolthed? Hvorfor ligne nogle, der sniger sig langs panelerne, når man rejser rundt i Europa og indgår i debatten i Danmark. Det var da et ret flot projekt, vi fik lavet med undtagelserne. Det er da noget, der har gjort indtryk i resten af Europa. Hvis man læser Refleksionsgruppens papirer, kan man jo se, at havde vi ikke gjort dét i Danmark, var der i hvert fald nogle af delene, der ikke havde stået der. Der er også dele, der ville have stået der, for de ville have stået der under alle omstændigheder, nemlig dem, der vil den forkromede unionsudvikling. Men mange af de diskussioner, som er sat på skinner, kan føres tilbage til, hvad der skete i Danmark.

Det er selvfølgelig ikke en national selvovurdering, for vi var en del af noget, der også skete i andre lande. Men vi kunne da godt ligne nogle, der er lidt stolte af det, i stedet for – som jeg synes mange i regeringen gør – at ligne nogle, der kan mistænkes for, at de indimellem også gøder jorden for, at undtagelserne en dag kan blive ophævet.

En ting vil jeg gerne understrege i dag i forbindelse med vores diskussion om undtagelserne, den diskussion, der har været om, at de danske undtagelser ikke kommer til drøftelse på regeringskonferencen: Hvis vi nu efter denne debat kunne blive enige om, at *substansen* kommer til drøftelse, kunne det være, at vi havde hjulpet hele debatten i befolkningen lidt frem, således at det retlige samarbejde og forsvarssamarbejdet og unionsborgerskabet kommer til debat.

Realiteten er jo, at substansen i det kommer til debat, og det er også derfor, vi fra SF's side siger: Jamen så har Danmark jo kun ét at gøre, nemlig at fastholde substansen og meldingerne i de danske undtagelser. Og så vil jeg sige til nogle af dem, der har spurgt, om det kan komme til at skride: Ja, det er jo noget, Venstre og De Konservative siger: at det kan komme til at skride. Men kan en regering tillade sig at lade noget skride, som er vedtaget ved en folkeafstemning? Det kan den da ikke. Og det vil sige, at man er nødt til – det er SF's position, men regeringen kan da vist heller ikke have nogen anden – at fremføre de synspunkter, som står i Edinburgh-Afgørelsen, og som er de danske synspunkter, og de må fremføres markant og synligt i det papir, som fremsendes til regeringskonferencen. Ellers skulle vi have fulgt hr. Uffe Ellemann-Jensens råd om at tage en ny folkeafstemning og prøve at se, om vi så havde fået et nyt grundlag. Vi *har* ikke et nyt grundlag.

Til sidst vil jeg sige om dagsordenerne, at SF kan støtte begge dagsordener.

Jeg synes, hr. Keld Albrechtsens dagsorden er meget præcis: at man under forhandlingerne skal fastholde undtagelserne og ikke kan tillade sig at forhandle dem væk i forhandlingsforløbet og derefter komme og sige: Nu skal I ved en folkeafstemning ophæve forbeholdene. Den køber vi ikke.

Regeringspartiernes dagsorden bekræfter dagsordenen fra februar. Den siger, at åbningen over for Østeuropa er det vigtigste overordnede tema, man skal diskutere under regeringskonferencen, og at man forhandler på grundlag af Maastricht-Traktaten og Edinburgh-Afgørelsen – og Edinburgh-Afgørelsen! Det kan Venstre lægge sig på sinde, når Venstre nu også stemmer for dagsordenen.

Vores melding er altså, at vi kan stemme for begge dagsordener. Vi stemte også for den dagsorden fra februar, som regeringsdagsordenen henholder sig til.